

PALÓC 7PRÓBA PECSÉTELŐ HELYSZÍNEK

1. Balassagyarmat – Palóc Múzeum

A Palóc Múzeumban – melynek gyűjteménye felöleli Nógrád megye teljes paraszti kultúráját - a palócok egykori mindennapjaival, szokásaival, ünnepeivel ismerkedhet meg a látogató. Megtekinthető a legősibb bútorfajták egyike, a szuszék, valamint a múzeumépületet övező ligetben megnézhetik a Magyarországon elsőként felállított szabadtéri múzeumot.

2. Bercel – Sáriné Draskóczy Melinda fazekas

Lehetőségük nyílik Sáriné Draskóczy Melinda fazekasmester termékeinek megismerésére, illetve betekintést nyerhetnek a korongozás mesterségébe is.

3. Bodony – Népművészeti ház

A Népművészeti ház a Hevesi Népművészeti és Háziipari Szövetkezet részlegeként hagyományos népi eszközök segítségével mutatja be a faliszőnyegek, szőttesek, hímzések technikáját, elkészítését. A látogatók kipróbálhatják a műhelyben folyó kézműves mesterségeket, valamint a már elkészült termékeket a mintaboltban meg is vásárolhatják.

4. Debercsény – Régészeti kiállítás

A debercsényi Szent-Erzsébet templom ad helyet a kiállításnak, ahol fényképeket tekinthetnek meg a településen történt ásatásokról, megismerkedhetnek a templom történetével, és az ásatás után megtalált régi harangláb töredékei is itt lettek kiállítva.

5. Dejtár – Tájház

A Dejtáron található nagy területű parasztház, mely a legtöbb palóc házzal ellentétben nem a hagyományos, háromszögletű elrendezésű. A tájház bemutatja a régi paraszti élet tárgyi, tevékenységbeli, viseletbeli emlékeit, melyek a dejtári élet mindennapjairól tanúskodnak.

6. Ecseg – Helytörténeti gyűjtemény

Az ecsegi Általános Iskolában berendezett tárlat - melyet Stadler Árpád hozott létre - a helyi paraszti élet történéseit, emlékeit, nélkülözhetetlen eszközeit mutatja be.

7. Eger – Dobó István Vármúzeum

A várban működő múzeum állandó kiállításával mutatja be a vár történetét, földalatti erődrendszerét, valamint a középkori büntetési módokat és ennek eszközeit. A múzeumban található kiállító teremben az állandó tárlatokon kívül sok új, ideiglenes tárlat is megrendezésre kerül.

8. Fülek – Vármúzeum

A Füleki Vármúzeum, mely az egykori Városi Múzeum gyűjteményeit is megkapta, a Vár és a város történetén vezeti végig a látogatót az első írásos emléktől egészen 1682-ig, a vár lerombolásáig. A vár makettje mellett kiállításra kerültek az erődítmény feltárása során előkerült régészeti leletek, mint például a vár eredeti kulcsai.

9. Heves – Radics-kúria

A Radics-kúriában működik jelenleg a Hevesi Népművészeti és Háziipari Szövetkezet központja. A szövetkezetben dolgozó iparművészek legszebb alkotásai a kúriaépület bemutatótermében tekinthetők meg, ahol állandó és ideiglenes kiállítások várják a látogatókat.

10. Heves – Csillagvirág Dokumentációs Tára

A Csillagvirág Népművészeti Egyesület legújabb szötteseit és szövött alapanyagú viseleteinek kiállítását tekintheti meg a látogató.

11. Hollókő – Vár

A világörökségi Hollókőben található középkori vár, melynek építése a Kacsics nemzetséghez fűződik, egy kb. 400 méteres szikláról csalogatja a turistákat. A várban található panoptikum, más néven Kacsics-terem egészen a XIII. századig repíti vissza az embert, bemutatva az 1200-as évek női és férfi viseletét, és a vár lakta időszakot. A Fegyverterem ad helyet a XI. és XVI. század közötti hadviselés eszközeinek, a királyok és nemzetségek címerpajzsainak.

12. Hollókő – Falumúzeum

Az 1964 óta működő múzeum jelenleg a falu legrégebbi épülete. Egy XIX. századi lakóház maradványainak felhasználásából az 1909-es tűzvész után épült fel mai formájában. A fehérre meszelt vályogfalú, 3 osztatú épület a múlt század első felének paraszti világát idézi. A magasra vetett ágy, a bútorok, a tűzhely, a füstölő, mind-mind a helyi palócok életviteléről árulkodik.

13. Horpács – Faluház

A Faluházban az időszakos kiállítások és tárlatok mellett helyi lakosok – fényképekkel illusztrálva - mesélik el a falu történetét, hagyományokat, népszokásokat.

14. Horpács – Mikszáth-emlékkiállítás

A kiállítás Mikszáth Kálmán írói honoráriumából épült az 1900-as évek elején, ami jelenleg 200 m²-en foglal helyet. A múzeumban Mikszáth teljes relikvia gyűjteménye megtalálható, többet között a kéziratai, képzőművészeti alkotásai, bútorai, személyes tárgyai. A Jókaié mellett jelenleg ez a legkomplexebb írói múzeumi hagyaték.

15. Kalonda – Palóc Múzeum és Néprajzi Kiállítás

A kalondai Palóc Múzeum kiállítóterme hivatott bemutatni a XX. században élő palócok életvitelét, szokásait, stílusjegyeit. Erre egy berendezett szoba és konyha szolgál, melyekben az emberek mindennapjaihoz szükséges kellékek, használati tárgyak találhatóak.

16. Kazár – Fazekas Henriette csontfaragó kézműves

Egy kazári kézműves, nevezetesen Fazekas Henriette csontból és szaruból készített népművészeti dísz tárgyait tekinthetik meg, valamint megismerkedhetnek a csontkészítés technikájával is.

17. Kazár – Vasalómúzeum

A megyében egyedülálló vasaló- és öntvénygyűjtemény Bagi András, magánszemély nevéhez fűződik. Megtalálható itt a faszenes vasalóktól kezdve a régi szódásüvegen át, egészen a villanyvasalókig számtalan régi kincs.

18. Kozárd – Hagyományörző Palóc Galéria

A Palócföld helyi értékeinek megismerése mellett megvásárolhatják a helyi készítésű népművészeti és háziipari termékeket. A galériában népviseletbe öltözött bábuk mutatják be Kozárd hajdani divatját. Továbbá lakástextíliák, eredeti viseletdarabok és szőttesek bővítik a kiállítás kínálatát.

19. Litke – Kanyó Alfonzné csuhébaba készítő

Kanyó Alfonzné csuhéfonó kézműves népi iparművészeti tárgyait, csuhéból, gyékényből és textiltől készített használati- és dísz tárgyait tekintheti meg a látogató.

20. Mátraballa – Palóc Tájház és Skanzen

A két helységről álló Tájház a múlt század eleji falusi mindennapok használati tárgyait mutatja be (vetett ágy, szekrények, faszenes vasaló, mérleg), valamint állandó palócbaba kiállítás is várja az érdeklődőket, amely számos palóc népviseletet szemléltet.

21. Mátraderecske – Népművészeti Ház

A szövő műhelyt és kiállítóhelyet magába foglaló Népművészeti házban a vendégek megismerhetik és kipróbálhatják a szövés mesterségét, illetve megvásárolhatják a helyi kézműves termékeket.

22. Mátraderecske – Mofetta

A mátraderecskei szén-dioxid és gyógygázfürdőben megismerkedhetnek a szén-dioxid és gyógygáz nyújtotta gyógy módokkal, kezelésekkal. Egyszeri alkalommal lehetőség nyílik a szén-dioxid gyógygáz kezelés kipróbálására, valamint a látogatók rövid tájékoztatást kapnak a lehetséges betegségek megelőzésével kapcsolatban.

23. Mátrafüred – Palócbaba Múzeum

Az 1983-tól állandó kiállításaként üzemelő palóc gyűjtemény Szakács Józsefné nevéhez fűződik, aki 50 éve kezdte el gyűjteni az anyagokat. A gyűjtést unokája, Lovászné Juhász Rita folytatta. A feldolgozott lakástextíleken és hímzéseken kívül palóc népviseletbe öltöztetett babák, régi bútorok, használati tárgyak díszítik a múzeumot.

24. Mátraterenye – Tájház

A Tájházban található kiállítás bemutatja a helyi, más néven „terenei” népviseletet, a XX. század elejéről származó textíliákat, kézzel festett cseréptárgyakat, valamint konyhai és gazdasági eszközöket. Előre egyeztetett időpontban a látogatók megismerhetik a rokkán történetű kenderfonás technikáját.

25. Mohora – Tolnay Klári emlékház

Az immáron több, mint 10 éve működő kiállítás a Művésznő teljes életútját bemutató fényképekből, személyes használati tárgyaiból, ereklyéiből, színházi ruháiból áll. Megtalálható továbbá a Tolnay család 125 éves zongorája és számos kitüntetés.

26. Nagyréde – Paulik Tibor pincészete

Paulik Tibor pincészetében lehetőség nyílik borkóstolásra (8-10 fajta bor), pincelátogatásra, és betekintést nyerhetnek a szőlőfeldolgozásba, borkészítésbe, palackozásba is. A palackozott borok megvásárolhatók.

27. Noszvaj – Gazdaház

Az 1976-ban megnyitott helyi paraszti építészet jellegzetességeit tükröző Gazdaház hű képet ad az 1800-as évek végének lakásviszonyáról, a benne lakók életéről, valamint azokról a használati tárgyakról, melyek saját kezűleg készültek.

28. Parádfürdő – Cifraistálló-kocsimúzeum

Az 1880-ban épült Cifraistálló ma Kocsimúzeumként működik, ahová belépve az 1900-as évek elejére csöppen vissza az ember. Megtalálható itt a hajtószánon át az „Eszterházy-kocsin” keresztül egészen a restaurált négykerekű hintóig minden, ami az akkori időben megbecsült közlekedési vagy gazdasági eszköz volt.

29. Parád – Asztalos Johák Múzeum

Asztalos Johák fafaragó mester múltat, palóc hagyományokat és történelmi eseményeket idéző faragásainak, életnagyságú, valós személyeket ábrázoló szobrainak és domborműveinek megtekintése mellett tárlatvezetés formájában tartalmas élménybeszámolót hallgathatnak meg életútjáról.

30. Parád – Tájház

A település legjelentősebb műemléki épülete a 150 éves múltra visszanyúló Tájház, melyben fellelhetőek a jellegzetes palóc bútorok, viseletek. Maga a ház és az udvaron felépített gazdasági épületek (ólak, pajták) a valóságnak megfelelően vannak berendezve.

31. Pásztó – Múzeum és Oskolamester háza

A Pásztói Múzeum számos állandó és ideiglenes tárlatnak, kiállításnak (ciszterci rend története, Rajeczky Benjámint emlékkiállítás, Csohány-galéria) ad helyet. A múzeumhoz tartozó kőből készült Oskolamester háza Magyarország egyetlen fennmaradt mezővárosi polgár háza. A gótikus stílusú, háromszögletű épületben kiállítóhelység található.

32. Pásztó – Pusztainé Borbás Enikő fazekas

Látogasson el Pusztainé Borbás Enikő fazekasmester boltjába, ahol saját készítésű kerámiái és fazekas termékei mellett megismerkedhet a fazekasság és üvegkészerek készítésének technikájával.

33. Recsk – Népművészeti Tájház

Az 1997-ben védetté nyilvánított Tájház a település legnagyobb portájára épült, melyhez istálló és magtár is tartozik. A hagyományos falusi élet kellékei ugyanúgy megtalálhatóak benne, mint a búbos kemence.

34. Recsk – Bányászati kiállítás

A recski Művelődési Házban kapott helyet a Bányászati és Ásvány Kiállítás. A kiállítás bemutatja az ércbányászat és kőbányászat történetét, több, mint 150 ásványt, féldrágakövet és egyéb tárgyakat. Az udvaron található fedett részben bányagépek kaptak helyet.

35. Rimóc – Falumúzeum

A hagyományos, háromosztatú, nyeregtetős palóc házban található berendezés az itt élt emberek szokásait, népművészetét mutatja be. A XX. század elejéről származó fából készült bútorokkal és szentképekkel, festett tányérokkal díszített szoba, valamint az udvarban található gémeskút egyaránt a múltat idézi.

36. Rimóc – Palóc Főkötő-kiállítás

Az újonnan megnyílt Főkötő-kiállítás a rimóci és a környékbeli palóc viseletek legékesebb tartozékát, az egyedi díszítésű főkötőket gyűjtötte egybe a látogatók számára.

37. Salgótarján – Nógrádi Történeti Múzeum

Nógrád megye legnagyobb múzeuma talán az egyik legsokrétűbb kiállítóhely. 7 részből álló tárlata a város társadalmi, gazdasági életét, fordulatait, az itt élők művelődését mutatja be a XIX. századtól egészen az 1956-os forradalomig. A tárlat mellett állandó képtár, és számos időszaki kiállítás várja a látogatókat.

38. Salgótarján – Bocsi Éva babakiállítás

Bocsi Éva, babakészítő népi iparművész egy olyan kiállítást hozott létre, ahol Kazár és Vizslás térségében több évtized óta gyűjtött paraszti ruhadarabok kerültek bemutatásra. A viseletek palóc babákra öltve mutatják be az elmúlt két évszázad öltözködési szokásait. Több, mint 30 zsúrizett babával rendelkezik.

39. Salgótarján - Bányamúzeum

Az egykori salgótarjáni bányakolónia területén található Európa második, hazánk első természetes, földalatti szénbányászati múzeuma. A múzeum a XIX.-XX. századi szénbányászat emlékeit, technológiáját őrző és bemutató kiállítás, mely a város szívében található eredeti, épségben megmaradt vágatrendszerében alakult ki. A földalatti aknákat muzeális gépek és a bányászok illetve bányalovak viaszfigurái teszik életszerűvé.

40. Sirok – Vár

A Tarna-völgy felett magasodó siroki vár története egészen a XIII. századig, a tatárjárásig nyúlik vissza. Az ásatások igazolták, hogy kezdetben magánvár volt, amit csak később alakítottak ki végvárrá. Jelenleg is folyamatban van a vár teljes rekonstrukciója, de a felső vár továbbra is látogatható.

41. Sirok – Hagyományőrző Palóc Galéria

A Tájház hátsó részében került elhelyezésre és kialakításra a Palóc Galéria. Bemutató bútorainak készítése Kovács Szabolcs, bútorfestő népi iparművész nevéhez fűződik. A kiállításon a Hevesi Népművészeti és Háziipari Szövetkezett zsúrizett termékeit csodálhatják meg a látogatók, amelyet textilek, szőttek és egyéb dísz tárgyak tesznek változatossá.

42. Szanda – Tájház

Az ingyenesen megtekinthető Tájház közösségi összefogásból jött létre. Célja a helyi értékek megőrzése, bemutatása. A paraszti élet kellékeit, berendezéseit, gazdasági eszközeit gyűjtötték össze a helyi lakosok.

43. Szécsény – Kubinyi Ferenc Múzeum

A Nógrádi Múzeumi Szervezet egyik legfiatalabb intézménye a Forgách-kastélyban található. A múzeumban a Rákóczi-szabadságharc és a nógrádi végvárak törökkori történetét feldolgozó, valamint a kastély XIX. századi hangulatát visszaadó tárlatok láthatók. Az állandó kiállítás mellett időszakos tárlatok színesítik a kínálatot.

44. Szécsény – Ferences Templom és Kolostor

A XIV. században, pápai engedély alapján épült templom szentélyében a gótikus stílusjegyek köszönnek vissza. Legértékesebb része a sekrestye, melynek csillagboltozatát egyetlen nyolcszögű pillért tartja. A templomon keresztül juthatunk fel abba az emeleti szobába, ahol egykoron Rákóczi fejedelem is megszállt. A templomi szolgálatokat 1989-től ismét a ferencesek látják el.

45. Szurdokpüspöki – Múltunk háza

Ez a régi parasztház ad helyet annak a helytörténeti és néprajzi gyűjteménynek, mely gazdasági eszközökkel, fényképekkel, népviselettel és egyéb használati tárgyakkal igyekszik felidézni a falusi emberek életmódját, hagyományait.

46. Terény – Hunnia Csipkemúzeum

A Hunnia csipkét a Fáy Társaság Egyesület családi értéként őrzi. A kiállítás célja, hogy a Hunnia csipkén kívül megismertesse a látogatókkal a magyar csipkefajtákat, valamint a csipkekészítés technikáját, kellékeit. A vállalkozó kedvűek akár ki is próbálhatják a csipkekészítést.

47. Terény – Orsós Magnó Múzeum

A világ legnagyobb orsós magnó gyűjteménye 20 gyártó ország mintegy 370 működő magnetofonját mutatja be. A kiállítás különlegessége, hogy minden készüléken a készülék megjelenési helyéről és idejéből való zenei anyag szólal meg. A múzeum kiemelt gyűjteményének számít a teljes magyar gyártmányú közhasználatú orsós magnó kollekció.

48. Vanyarc – Viselettörténeti Babamúzeum

Az elmúl közel 100 év alatt hordott vanyarci népviselet kicsinyített mását őrzi a Viselettörténeti Babamúzeum. A 20 babán nyomon követhető a stílusjegyek változása: a ruhák egyre színesebbek, a szoknyák pedig rövidebbek. Törekedve a minél hitelesebb ábrázolásra, a babák ruháit eredeti textíliából készítették.

49. Varsány – Falumúzeum

Az Ófaluban kialakított palóc parasztház, melyet a tulajdonosa 1997-ben adományozott az Önkormányzatnak, a régi idők mindennapjaihoz szükséges tárgyi eszközöket, bútorokat mutatja be, hogy minél tökéletesebb képet adjon a régmúlt idők palóc emberei életéről.

50. Verpelét – Kovácsműhely

A XIX. század első éveiben épült kovácsműhelyt 1964-ben alakították múzeummá, és azóta várja a látogatókat. A Jakab család által összegyűjtött kovácsszerszámok mellett földbe ástott üllőtöke, kohó és fűjtató idézi fel az elmúlt időt. A szájhagyomány úgy tartja, hogy Mátyás király Eger felé itt patkoltatta meg lovát.